Број 275. У Новом Саду, у петак 14. децембра 1907. Година XLII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. на четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 п. на четврт године 9 круна 75 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.
Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. одсваке врсте оваких ситних слова

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, де је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 9.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Позив на претплату.

1. јануара 1908. године отварамо нову претплату на прву четврт.

„Застава“ излази два пут дневно, а стаје као и до сад на три месеца **8 круна** за све оне који желе, да им се „Застава“ **дневно један пут** поштом шаље, а на месец дана **2 круне 70 потура**. — За оне, који желе, да им се лист шаље **два пут дневно** поштом стаје **9 круна 75 потура на три месеца**

За Нови Сад стаје „Застава“, кад се два пут дневно шаље лист кући, **9 круна на три месеца.**

Ми ћемо и даље чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке и молимо све пријатеље листа да нас у овом послу помогну.

Обраћамо нарочиту пажњу на „**Заставине бројеве од петка, вечерњи и јутарњи број уједно**. Овако проширени народни бројеви доносе расправе о задругарству, привреди, о народном здрављу, о правним поукама и т. д Ти се бројеви удешавају за најшире кругове а претплата за њих стаје **4 круне годишње а на три месеца 1 круна**.

Најлакше се претплаћујемо **поштанском упутницом**

Нови претплатници који одмах пошљу своју претплату **за прву четврт 1908. добијаће све до краја овог месеца бесплатно лист**

По решењу управе, лист се ником **не сме** давати на вересију.

У Новом Саду, децембра 1907.

Уредништво и администрација „ЗАСТАВЕ.“

„Кажу“.

Шта све није износио „Браник“ против радикала, а нарочито против саборског одбора. Но крчаг је ишао на воду док се није разбио. Чланови саборског одбора решили су да туже „Браник“ суду због увреде части и клевете, па нека докаже што је тврдио.

„Браник“ се није томе надао. Кад је видео како се радикали не осврћу на оно што он пише, бивао је све дрскији, док напослетку преврши сваку меру. Но све има границе. — И зато је после дошла тужба.

Показало се, да је истинита она наша пословица: Не боји се свака шуша Бога и т. д Не боји се сваки своје савести, нити је сваком стало до истине и до образа, него до казне И зато је сад „Браник“ променуо начин писања Не раздерава се више као до сад: Гле, радикали учинили то па то, или радикалски саборски одбор учинио грозоту Не, нема тога више

Сад се „Браник“ заклања за реч: „кажу“. И још к томе додаје: Ми у то не верујемо. И затим изгрди радикале или саборски одбор због оног што кажу, а у што он, „Браник“ бајаги не верује

Ствар веома гадна и одвратна Тако сад у најновијем броју има „Браник“ чланак у коме износи шта све он чује Шта све „кажу“, али он не верује — Вели: „Кажу“, али ми то не верујемо, да сваки члан саборског одбора који иде у Даљ да надзирава, има награде 30 фрината или 60 круна дневнице а поред тога и стан и господску совру у даљском двору.

Кажу, а „Браник“ не верује. Но сасвим је сигурно, да он зна тачно како је, и да је нарочито измислио оно што кажу а он не верује. Да, да! Суд је одредио проценитељима не фринати, неко круна — 30 на дан. Али то се не тиче чланова саборског одбора, нити је то њихова дневница

Саборски одбор мора изаслати своје чланове при процени заоставштине Само има разлике Док је био данашњи уредник „Бранка“ др Полит фишкал народних фондова, онда се развлачило по Даљу Они који су процењивали, куповали су вино као сирће И чега тамо није било. Кад је др. Полит био фишкал фондова, он је за време интеркалара узимао 100 фор. месечно више но што му је припадало. Па је и тих 100 фор. узео месец дана дуже но што је трајало оно време И онда су га тако јако заволели даљски прасици, да кад је пошао кући и они пођоше за њим, те осташе — неплаћени. И направио је у оно време др. Полит нагоду са Стеваном Анђелићем, која је коштала народне фондове силне хиљаде, а он се као фишкал народних фондова дао наплатити од противничке странке.

Ах, чега све тамо није било. И то није да само тек — кажу. И да ми у то бајаги не верујемо. Толико пута су то јавно исписали као истину и рекли да верују, а др. Полит ништа.

Зато што се он упрљао ружним стварима, измишљава шта му на ум дође против саборског одбора, како бајаги „кажу“ али он не верује, па после поред свега тога што не верује, изгрди оне о којима оно „кажу“. То је веома јадан начин борбе. Онај који на тај начин води борбу, тај не рачуна са својим достојанством, па не може ни са туђим.

Калуђер и Браниковац.

Удружио се калуђер с Браниковцем: Анатолије Јанковић и Лаза Обреновић. Благословом пок патријарха Бранковића утврђен је савез тај, савез калуђерско браниковачки, па зато и данас траје Отуд је дошло и оно велико заузимање Политово за — „питоме“ калуђере Мало му је што досада похарчише вазда народног новца, већ би се радовао када би сав приход манастирски отишао на — „фине“ ствари. Али да покажемо и опет, како се Браниковац чврсто држе калуђера и обратно Има да се одржи избор за архидијецезалну епархијску скупштину. Саборски одбор треба списе од пређашњих избора, управо треба веровнице изборника, који имају да бирају епархијске скупштинаре.

Чуо то Л. Обреновић de Маказар, па се брже боље договори са побратимом Анатолијем de Фини и написаше литанију оду Макарију, па забранише му, да изда списе, па још овако додају: да не сме не само издати списе, већ да не сме ником (баш ником) дати увида у списе бивше епархијске скупштине у архидијецези. И то потписаше 13 (26.) децембра о. г., ма да им је престао мандат на основу одлуке саборске којом је укинута епархијска скупштина, у којој је баш изабран за чла-

ПОЛУЛИСТАК.

ЛЕЧНИКОВА ЛАЖ.

Било је то једне лепе свеже пролетне ноћи. У пространој одаји велике болнице лежао је млад човек око својих шеснаест година који се у љутој грозници борио са смрти. Једна млађа женска пазила је на њега, брижљиво га дворила и подупирала га је кад му је давала лек, који је болесник грозничавим уснама жудно гутао. Отворени прозори гледали су у врт. Свеж ваздух испуњавао је одају. Кад и кад улетила би у нутра и по која бубица, те брзо тражила да се натраг врати. Ево дође и лечник. Млада жена дахну лакше. Доброћудан стари лечник, са посве седом брадом седе на постељу болесниковy и полако узе суву нежну бледу руку болесникову. Владала је целом одајом дубока гробна тишина, само ју је прекидало куцање сата џепног, који је лечник држао у својој десној руци и кад и кад бацао испитујући поглед на његове казаљке.

За тим је узео марамицу и полако је превлачио преко грозничавог чела болесниковог. У свима покретима лечниковим огледала се забринута нежност, блага, искрена, тиха човечност. Хладан гутљај медицине поново је расхладио грозничаве усне болесникове. И тада је тешки болесник отворио своје зажарене очи. Уморне замућене очи па ипак тако усламтеле, вреле и сјајне. Полагани, напорни и тешки боли су његови покрети. Пређе му и једна реч преко усана. Лечник погледа значајно у младу женску, која је с друге стране постеље подупирала још посве младог, тешког болесника.

Лагано, једва чујно чуле се речи: «Ја — морам — одавде«.

«Куда?« запита тихо лечник, уклањајући влажно прамење косе с чела болесникова.

«Морам имати меку постељу: Овде ћу умрети«.

»Тако је, то је истина«, храбрио га је стари лечник. »Куда ће дакле бити најбоље да одемо?

»Хоћу кући, — хоћу к мајци. Хоћу опет да лежим у мојој малој постељи у лепој собици моје мајке. Тамо је тако мекано и свеже«.

Лечнику је јасно било да је наступила криза. Болесник је сањао и бунцао у својој зажареној грозничавој несвестици пред очи му је излазило лечнику добро позната собица у родитељевој кући болесниковој.

Лечник је само упутио младу жену да му помогне, да на своје старачке руке метне тешког, увелог болесника и да брзо постељу поново растере. Млада жена вешто је дигла тешки терет и метнула га на руке старога лечника. Пажљиво је лечник притиснуо уз себе великог болесника и наредио младој жени да овога покрије лаком марамом.

»Тако, сад ћемо лепо, полако право кући. Хоћеш ли моћи толико дуго да идеш?«

»Хоћу«, одговори болесник лагано, »ох та само да кући стигнем.«

Па све лагано и пажљиво ходао је лечник по одаји са својим теретом. »Познајеш ли још пут?«

»Како да не. Уз кућу нашу пружа се леп цветни врт.« — Мала речица протиче туда. Пред кућом самом је мали луг са цвећем и тичицама — и — ове последње речи одјекивале су као тих уздах — »ми не можемо погрешити пут.«

»Та гле ми лепо одмичемо рече лечник, који је са својим теретом већ трећи пут прешао преко одаје.«

»Тако сам сретан и задовољан«, рече болесник, који је своју уморну главу наслонио на рамена лечникова. »Биће би много боље, чим стигнем нашој кући.«

»Слушај, причаћу ти о свима лепим стварима. Десно се пружа у даљину равно поље са многим, многим плавим цветовима. Мало смо већ даље. Брзо ће мо стићи кући.«

»Ох ено је већ видим.«

на архидијецезалног административног одбора Л Обреновић и у коој су изабрани архидијецезална конзисторија и административни одбор којем имадоше „част“ бити потпредседницима Анатолија Јанковић и Лагарије Обреновић А та је одлука објављена некако у августу о. г, јер пре тога саборски одбор није радио Па поред свега тога узурпирају себи право потпредседништва и Анатолије и Обреновић. Шта значи то? И да ли они знају, куда су нагли? Кад се неко изда за обичног полицајца, а он буде кажњен, јер казнени закон тако шта забрањује

А шта да се каже, кад се неко издаје за потпредседника конзисторије или административног одбора, а није? Та су места много важнија, него ли место једног полицајца. Ту би господу ваљало добро ударити по прстима

Па шта тек значи оно, да се ником не сме дати, да загледа у речене списе? Тиче ли се то и саборског одбора, и ако саборски одбор има контролног права над епархијским властима не само као виша власт у одлучивању (виша инстанција), већ и као контролна (то бар одређује саборско устројство)?

Да, да, знају они добро, шта то све значи и куд то води, али то је последица, кад се удружи Браниковац са калуђером. Нека им је срећно!

?

Срем. Карловци, 13. децембра

Манастирски чисти приходи. Манастирски вишци, унесени у фондовску благајницу течајем 1907. до 9 децембра 1907. године:

Грабовац — — —	К	90 80
Гргетег — — —	К	15.059 92
Вел. Ремета — —	К	248·15
Шишатовац — —	К	282·58
Војловица — — —	К	3.617·61
Јазак — — — —	К	897 08
Бођан — — — —	К	140·—
Св. Ђурађ — — —	К	11 500·—
Крушедол — — —	К	5 869 91
Фенек — — — —	К	20 58
Беочин — — —	К	4 007 68
Бездин — — —	К	6 855 90
Свега —	К	48.590 2

И ако пре нису манастири уносили ништа, ипак је ово врло мало. Међутим ови манастири нису унели ништа: Кувеждин, Бешеново, М Ремета, Раваница, Хопово, Раковац, Привина Глава, Гомирје, Оровица, Пакра, Месић, Базјаш, Златица, Ковиљ Лепавина.

Саборски одбор одлучио је да строго испита ствар; зашто нису стигли приходи од других манастира, па ће учинити што за потребно нађе. — Да манастири не могу и не смеју остати и даље пусто масло, то ћемо се ускоро уверити

Изборна борба у Хрватској и Славонији.

Др Владимир Николић, Подрински, бивши подбан, православни Хрват, кандидат је српске самосталне странке за карловачки срез.

* * *

Компромис. Читамо у „Нар. Гласнику“: Дознајемо с врло поуздане стране, да је српска самостална странка у Удбини направила изборни компромис са франковцима, да до потребе сруши кандидата српске народне радикалне странке. Док чекамо разјашњења у овој ствари, можемо казати да овај самосталско франковски компромис није првина. Познато је, да су српски самосталци у српском срезу Оточцу гласали по компромису за дра Живка Петровића, старчевићанца и чисто српски изборни срез Госпић уступили су ц. к. генералу Томичићу, који је у име Велике Хрватске својатао јавно у сабору Босну и Херцеговину... Вајни српски самосталци у Госпићу гласали су за ц. к. генерала Томичића само за то, јер је по признању њихова органа „Србин“ „признао Србе у Хрватској“. Ето чему води наивна и детињска политика српских самосталаца, када они на речи једног ц к генерала, великог србождера, да их „признаје“, — милостиво поклањају српске мандате на милост и немилост. Српски народе, прогледај добро камо води самосталска политика и немој допустити да те и даље обмањују и намећу за твоје посланике људе, који Србе мрзе и који јавно давају у сабору израз тој мржњи. Отвори очи и погледај камо те воде самосталци? Ми жалимо онај заведени српски народ у јуначкој Лици, који је насео једној несрпској политици људи, који осим мандата друго ништа не љубе

* * *

Прошло је веколико дана, како је била скупштина хрватске странке права Од то доба се сасвим развидело

Хрватска странка права изашла је из коалиције Шта ће сад хрватска напредна странка и српска самостална странка, још није поуздано. Али нами јављају, да неће ни они остати дуго заједно. Због изборних срезова не би се морали покикати, али због оног другог, другог.

Кад једна политика настрада, увек се пита: ко је крив? Сад су остали Лорковић и Прибићевић те расправљају, ко је чинио више политичких глупости, те је дошло дотле.

Не бунимо их у њиховом послу, они имају потпуно право да то питање расправе. Свет је већ начисто с тим, ко је кривљи. — Два дедака, обадва једнака.

* * *

За српску самосталну странку може се рећи, да од кад се распала коалиција, „нити спава нит умива лице“. „Србобран“ занемио, његови уредници нису знали прословити ни беле кроз пуних 36 сати

Кад су мало дошли к себи, једни су хтели да представе у „Србобрану“ ствар тако, као да хрватско српска коалиција постоји и даље, а оно што је закључила хрватска странка права, да је „тек онако“. То би личило „Србобрану“, али сви његови негдањи савезници пишу друкчије. Зато су писали прво нешто неразумљиво, па онда ништа. Видећемо на шта ће се коначно решити Једно је сигурно, писали овако а онако, чисту истину не могу написати — Кажу да је Свет зару Прибићевићу кад је дошао у уредништво „Србобрана“ прорекла једна Циганка, да ће с места умрети, чим изађе у „Србобрану“ ма каква истина. И од оно доба не ради Светозар Прибићевић ништа друго, но чува брижљиво свој живот.

* * *

Хрватска напредна странка је у исто тако тешком положају, као српска самостална странка. Она види своје добројтро. Хрватска странка права изјавила је, да ће тражити изборни савез и са сељачком странком и са хришћанским социјалима и са свима другима. А кад се хрватска странка права удружује и са фуртимашима, онда за такозвану „напредну“ странку нема мандата.

Зверства у Мађедонији и Старој Србији.

Поред свег тврђења бугарске штампе и званичних кругова из Софије о слабљењу рада бугарских чета у Мађедонији, у истини те чете још никако не престају да врше најгори тероризам над становништвом у Мађедонији. У последње доба из дана у дан прелази најмање по једна бугарска чета преко бугарско турске границе.

С тога је српски живаљ у Мађедонији у очајном положају, пошто је сваки боговетни дан изложен нападајима тих чета, а сем тога има против себе и турске власти, које не ће да му признају ни саму народност.

Мађедонију су прекрилиле безбројне бугарске чете из редова бугарске војске а под вођством бугарских официра То није више четничка акција него рат кнежевине Бугарске, и то рат, који се не води против Турске него против мађедонских Срба.

Неколико примера обележиће ту акцију бугарских чета у Мађедонији.

Продирући кроз кланац Никодим, отпочеле су бугарске чете у велешкој, гостиварској и прилепској кази са највећим тероризмом да приморавају српске становнике да пређу на бугарску страну. При крају прошлога месеца дошле су три јаке чете, са бугарским официрима на челу, у српска села Крстац и Ораховац у прилепској кази и сељаци подлегоше оном нечувеном насиљу и злостављању те примише бугарске попове и учитеље Друге две бугарске чете напале су на српско село Никодим на граници велешке и прилепске казе, али их је после жестоке борбе становништво одбило. Ну сад прете Бугари, да ће на то село наново напасти, и ако им се сељаци не предаду и не покоре, то ће они запалити село и жене и децу собом одвести

У најтежем положају су српска села у велеској кази. У том крају јаке бугарске чете врше на белом дану своја недела. У последње доба пак притече у помоћ једна српска чета. Између ње и између једне од оних двеју бугарских чета дошло је до огорченог боја, у којем је најзад победила српска чета и ако је она по броју слабија била.

То је само неколико примера сличних недела и насиља бугарских чета, али већ из овога се даје видети, колико је нетачно оно тврђење бугарске штампе и званичних им кругова у Софији, по којем као да је престало прелажење границе од стране бугарских чета. Из овога се даје закључити и то, како је несносно, управо очајно стање мађедонских Срба. Поред свих реформама Срби у Мађедонији нису ни са својим животом си-

---

И обоје продужише свој пут по одаји.

»Погле, тамо сада ћемо проћи поред једне старе куће, која је сва у дрвећу.«

»То је двориште нашег суседа«, тумачио је тешки болесник у својој несвестици, »сад ћемо брзо бити код куће«.

»Сад видим малу, чисту дивну кућицу. — Пред њоме су два цветна јабукова дрвета. Па врт! Па ено и река!

»Хвала Богу, једва једном већ, то је наша кућа.

»Пред врати на сунцу испружило се једно псето.

»То је гаров. — Сирома матори гаров. Већ га тако давно нисам видео! Можда ме још познаје. Звиждни му!«

»Сад видим једног високог снажног човека иде за једни коли«.

»То је мој добри отац. Види ли нас већ?«

»Не, иде баш оном другом страном. А гле, у врати стоји једна жена«:

»То је моја мати. Моја слатка, слатка мати. Види ли нас она?«

»Не, али гаров већ лаје. Сад нас је угледала«.

»Хоћемо ли одмах стићи«.

»Стигли смо, Твоја мати се сишла са степенице и помаже нам. Видиш, сад је уз тебе. Лечник је младој дворкињи дао потајни знак. Обоје узеше нежно и опрезно болесника и благо метнуше на постељу. »Ево сад смо на прагу. Како ли ти се мајка радује и како гаров скаче од радости! Хајдмо у собу, за којом ти толико тежиш. Видиш, сад ћемо те метнути у ову лепу постељу. Погле, како је мекана и свежа.

Лагано и опрезно метнуше га у постељу.

Главу је завалио у страну и тешко је уздахнуо.

Пажљиво га ухвати лечник за руку и било.

Затим рече дворкиња, обрисавши себи зној са чела:

»Умире без бола. Умире лепо и мирно. — Он је код куће. Ако можемо човеку последње часове његове да улепшао и олакшамо па било то ма и помоћу лажи, то нам је слободно чинити, то смо дужни да учинимо.

Лагано се изгубише те речи. Кроз пролетњу свежу ноћ одјекнуло је са торња црквеног баш дванајст откуцаја. Болесник је довршио свој тешки пут био је код куће.

Прерадио —ар—

гурни — о сигурности имања им не може уопште ни говора бити. На југу бугарске чете, на северу Арнаути, — а пријатеља нигде! Ово све доноси и угледни берлински лист „Теглихе Рундшау“. Мора се признати да су у најновије време више немачких листова почели да износе искреније и стварније повесницу крвавих догађаја у Маћедонији и Ст. Србији и виновнике тих зверстава.

Кад ко настрада...

Кад ко настрада, не треба да се брине о томе: Ко ће га исмејати?!

И наше страдалнице „српска самостална странка“ и „хрватска напредна странка“, тако су љуто настрадале, да није могло проћи без подсмеја. Свет је јако злурад, а оне су биле тако неисказано блесаве.

По политичким круговима кружи овака посмртница.

†

С тужним срцем јављамо, да је наша нигда непрежаљена најстарија сестра

„Хрватска странка права“

после подуже опструкције преселила се на други свет, у крило потпуног Старчевићанства.

Оставила је за собом нас уцвељене сестре у највећој беди и политичкој сиротињи.

Наша непрежаљена сестра оде из крила нашег на други свет 10. (23.) о. м., а наша тела сахраниће се на дан избора за хрватско славонски сабор.

За топло и искрено саучешће моле:
Хрватска пучка напредна странка
Српска самостална странка.

Вести из места и са стране.

О постављању дабробосанског митрополита.

Као што смо јавили на упражњено место дабробосанског митрополита смрћу Мандићевом постављен је бањалучки епископ Летица. О томе чину доноси мостарски „Народ“ ово: Пошто политичке власти једине располажу, ко ће доћи за сарајевског митрополита, могли смо се и надати да ће коцка пасти на г. Летицу. Овај глас није због тога никог изненадио. Изненадило би нас, кад би коцка у св. синоду залутала, пала на кога другог осим кандидата аустро-угарске владе. При доношењу ове одлуке народ коме је г. Летица постао надпастир није ничим учествовао, те нема никаква разлога, да се овом избору весели. Као год што је г. Летица пољом владе засео на столицу бањалучког митрополита, дошао је сада вољом владе и на добробосанску архиепископску столицу, Да ли ће и поред тога умети задобити своје стадо, Срба у бањалучкој епископији умели би нам казати.“

Забава друштва „Невена“.

Забаву с игранком приређује Новосадско Српско Занатлијско Певачко Друштво „Невен“ други дан Божића 26. децембра 1907. (8. јан. 1908) год. у великој дворници „Мајерова хотела“, уз пријатељско суделовање гђе Тинке Лукићке чланице срп. нар. позоришта. Чист приход намењен је друштвеној благајни. Добровољни прилози примају се са захвалношћу и изнеће се на јавност. Свираће там бурашки збор Војина Јовановића-Швабића. Почетак тачно у 8 сати у вече

Догађаји у Русији.

Варшавски генерални гувернер Скалон јавља, да је у Варшави последњих дана заробљено 150 агитатора, који су међу војницима ширили пропаганду. Осим тога откривена је и једна организација социјално-револуционарне странке и том приликом нађене су листе са отприлике 800 потписаних имена. Дневно се врше све нова и нова хапшења. И код војске су предузете мере, да се похватају агитатори. — У Петрограду је полиција ухапсила уреднике листова „Севодња“ и „Современоје Слово“. Узрок хапшењу је, што су у стану једне завереничке групе наишли на молбенице, потписане од оних уредништва, у којима траже да могу бити на седницама државног савета. Истрага је међутим испоставила, да су молбенице фалсификоване, те су уредници оних листова одмах пуштени на слободу.

Један редак владар.

Покојни перзиски шах Мусафер Един, отац данашњега шаха Мухамеда Алије упутио је пред своју смрт на свога сина и на перзиски народ по једно опроштајно писмо. Сину је поручио ово: „Сине! Приближио се последњи час. Још данас седим на престолу, али ћу можда већ сутра почивати у гробу, и од онога тренутка ће влада прећи у твоје руке. Сине! Знај, да се царство састоји из поданика. Ако су поданици срећни, срећно је и царство, ако су пак поданици у беди, и царство је. Перзиски народ је врло даровит, он се из рођене снаге пробудио иза сна и хоће тако да побољша своје стање. Он је почео да раскида прсник апсолутизма и јасно је показао, да познаје вредност живота. Перзијанац веома љуби своју отаџбину, и нема на свету оружја, којим би се могла утулити ватра родољубља. Да ми је суђено да и даље живим, борио бих се раме уз раме са својим народом за његово добро. Али је куцнуо мој последњи час. Чувај се, да према овом народу не будеш апсолутан владар и излази му у сусрет благо и милостиво.“ Народу је поручио ово: „Моме драгом народу! Ви сте потомци славних Сасанида и добро знате, да су сви ваши преци били пример образованости, учености и храбрости. Пођите за њиховим примером и покажите свету, да сте готови, неустрашиво се латити борбе за живот. Ником од смртних не будите подложни и не љубите ивицу хаљине отмених. То је моја последња реч на вас!“ Ово не само да нису азијатски појмови, већ би могли послужити за пример и европским владарима.

Против исељавања у Америку.

У листу „Српска Независност“ у Aucklandu (у Северној Америци) изашла је ова порука Србима у Европи, да се не селе у Америку: „Срби, у овим часовима, када у Савезним Државама бесни ужасна финансијска криза, кад банке падају, индустрија спада, а фабрике се на све стране затварају, остављајући гладне и ненахрањене раднике на милост и немилост судбини и злом удесу своме, у овом часу ми се обраћамо к вама молимо вас: Останите на огњиштима својим! Срби браћо наша! Ми вас преклињемо и заклињемо свим оним, што нам је свима најсветије, да ако већ морате мучити се и гладовати, гладујте и научите се тамо, где је земља ваша, чија је свака стопа откупљена знојем драгоцене крви небројених жртава. Срби останите на огњиштима својим. Ову поруку нашу нека сваки упамти и у свакој прилици, нека јадни народ српски који хоће да се сели а наравно оне из Маћедоније, Старе Србије, Војводине и Тројединице одвраћа од те намере.

Устав у Кини.

Из Пекинга јављају, да је влада јуче издала едикт, у ком јавља о увођењу устава. Влада, такође и едикт, спрема устав, али за сада још не може одредити време за спровођење устава. Устав треба да се поступно оствари.

Верске заблуде.

Од неког времена влада у разним крајевима северне и источне Немачке нека врста заразне верске болести. Верују људи, да неки духом светим надахнути људи у заносу могу говорити каквим новим дотле никад незнаним језиком. Ова је болест донета у Немачку из Норвешке. Две женскиње из Норвешке, познате као такве дошле су у Хамбург и ту се састале са Каселским евангелистом Далмајером. кад су на једној скупштини показале свој „свети“ дар, позове их овај у Касел. Ту приредише нове састанке, на које је долазио и свет из околине. Кад су видели чудо невиђено, и њих спопаде исти тај дар, падоше у грчевито стање, јако трзање, бесомучно млатање рукама, кривљење лица, дивље дерање и слично. И тако се то од места до места ширило. У Хесену је један човек био сведок тих говора и наводи ове гласове, токорсе диктоване од св. духа: „шалло мо далл бадбад мочикрај“. Неке гласове, због потпуно смућеног изговора, није могао ухватити. Једна женска је непрестано викала: „тоје, тоје, тоје,... то!“ Један попа, у својој „високоучености“, тврди, да је тај говор у једном случају кинески, други пут који други језик са Јужног Мора. У својој занесености мисле још да могу и болне лечити, те држе молитве и дотичу се рукама болних Један професор за живчане болести своди овај занос на живчану болест подражавања. О кинеском језику ни спомена. То су блесасти испрекидани гласови, који ништа не значе.

Исељавање у Манџурију.

Руска влада врбује свет за исељавање у Манџурију. Даје им врло велике повластице, земља и шума, слободан подвоз донде и бадава им преноси материјал за градњу. Чује се, да се спрема 450 породица да се иселе. Ова политика руске владе посве је разумљива. Јапан насељава Кореју и јужну Манџурију, зато Русија хити да насели свеверну Манџурију.

Убиство Сарафова.

Истражни судија Шонов оптужио је као учеснике и виновнике у убиству Сарафова и Парванова ове четничке поглавице: Јана Санданског, Черноп-ејева, Чедомира Кантарџијева, Бујнова, Петра Попа Арсова и Крсту Булгаријату.

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадваровић.

Трговина.

НОВИ САД, 14. децембра 1907. године

Пшеница прве каквоће 24 к. 70 до 24 к. 80 п.
Пшеница нова 24 к. 40 п. до 24 к. 60 п.
Пшеница средња 24 к. — п. до — к. — пот.
Пшеница лакша 23 к. 60 п. до 23 к. 80 пот.
Наполица нова — к. — п. до — кр. — пот.
Јечам 14 круна 80 пот. до 15 кр. — пот.
Зоб нова 15 кр. 40 пот. до 15 кр. 60 пот.
Кукуруз у зрну стари — к. — п. до — к. — п.
Кукуруз у зрну н. 12 кр. 80 п. до 13 кр. — п.
Кукуруз у клипу н. кр. — п. до кр. — п.
} 100 кг.
Маст 140 кр. — п. до — кр. — пот.
Сланина 140 кр. — пот. до — кр. — п.
Сланина пађена 140 кр. — п. до — кр. —
Свињи угојени тешки 86 до 88 пот.
Свињи средњи . . 82 до 84 пот.
Свињи лаки . . . 76 до 80 пот.
} кила
Теоци 100—110 по кили
Јагњци ——— пар
Овци пар 24—40 кр.

Стање воде под Новим Садом.

13. дец. било је . . . . . 1·35
14. дец. било је 1.39

*

БУДИМПЕШТА, 26. децембра 1907. године. — Оригинални недељни извештај будимпештанске филијале Српске Банке са будимпештанске житне и продуктне берзе.

Данас је продато у готовој роби:

Нова пшеница:

Потиска 100 мтц. 78 по 26 35.
Бачка — мтц. — по —
Столно београдска 200 мтц. 76 по 25·60.
(Све се цене разумевају за 3 месеца).
Раж — мтц. по —·—.
Зоб 100 мтц. по 16·85 (каса).

Закључци

Пшеница за април 1908. . . .	К	13·29—13·26
Пшеница за октобар 1908. . .	„	11·16—11·17
Раж за април 1908.	„	12·16—12·17
Зоб за април 1908.	„	8·48—8·49
Кукуруз за мај 1908.	„	7·35—7·36

Све се цене разумевају за 100 кила робе у крупској вредности.

Српско народно позориште.

Недељни ред позоришних представа.

У суботу, 15. (28.) децембра: **„Марија Стјуартова“. Жалосна игра у 5 чинова од Фридриха Шилера.**

У недељу, 16. (29) децембра: **„Ђидо“. Слика из сеоског живота у 4 чина с певањем и играњем, написали Ј. Веселиновић и Д. Брзак, музика од Д. Јенка. (Дневна представа за народ с обављеним ценама у 3 сата после подне, ван претплате.)**

ДРВА ЗА ГОРИВО.

Има на продају

800 мет. хвати

ДРВА

и то: **букови, растови и липови** цепаница. Ко жели да купи нека се обрати на

Стеву Стаића

1621 2—3 **у Руми (Срем).**

НАЈВЕЋИ ИЗБОР!

готовог мушког, женског и дечијег одела, те **правог енглеског одела за господу по мери**, као и цео прибор за „српске Соколаше“ **јесте једино у првој и највећој српској трговини**

СТЕВАНА Ј. КАПАМАЏИЈЕ

у Новом Саду, главна улица бр. 25.

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ!

320 70—70

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА је од многих година одлично опробано средство.

1406 28—

Изишао је из штампе и разашиље се

„РАД“

СРПСКИ НАРОДНИ ВЕЛИКИ КАЛЕНДАР за 1908. годину.

са одабраном садржином и лепим сликама.

Цена је по комаду 80 потура, Препродавци имају рабат 33⅓, но они плаћају поштарину.

Наручбине треба упутити **ЈЕДИНО** на Управу друштва „Рад“ у Руми.

Стављам до знања

СРПСКИМ МУШТЕРИЈАМА

да сам за божићње празнике припремио више вагона

ПЛЕКАНИХ И ТУЧАНИХ СУДОВА.

Избор велики. Цена врло умерена.

С поштовањем

Ђока Мољац

1636 2—3 дунавска улица бр. 24

ОБЈАВА.

Потписани овим учтиво објављује пошт. публици, да у својим ново реновираним просторијама искључиво и једино у НОВОМ САДУ

ПЛЗАНСКО ПИВО

„Urquelle“

из грађанске пиваре

ТОЧИ.

За обилату посету моли са високопоштовањем

ЈОЗЕФ ОВЕРНИК

1588 7—10 пивница код „Липе“.

ДОБРА ВИНА

може се добити

ВЕЋИ И МАЊИ КВАНТУМ

и то:

Ризлинг од 1901. и 1906.
Ружица од 1905.
Фуксл од 1903. и 1904. год.

И ЧИСТЕ

комовице ракије.

Цене умерене.

1526 3—5 Даљско властелинство.

ГОТОВЕ СУ

српске светитељске карте дописнице, св. Никола, Божић, св. Стеван, св. Василије, св. Јован и т. д. слике су снимите са оригинала највећих српских уметника: Уроша Предића и Паје Јовановића, дивна израда, добити у свакој количини.

Препродавцима у црној боји 100 ком. **3 круне** а у бојама 100 ком **5 круна**. Ко новац у напред пошаље добија франко.

Само књижарници

Милана Ивковића

1515 13 30 Нови Сад.

ДОБРЕ

сремске шљивовице

може се добити у свакој количини

као и

СРЕМСКА ВИНА

код Душана Тодорића

Стара Пазова (Срем)

1624 4—15 ПЕЦАРА СРЕМСКЕ ШЉИВОВИЦЕ.

Дражбени оглас.

Српска православна црквена општина у Десци расписује дражбу на мањак ради зидања парохијског стана

Прорачуњена је свота 5802 К 85 п. Офертуална и усмена дражба ће се одржати у недељу 30. децембра о. г. (13. јануара 1908.) у 2 часа после подне у месној основној школи, на којој само оспособљени мајстори могу учествовати Оферту се има приложити 10% пишманлука.

План, прорачун и услови могу се сваки дан видети код потписаног перовође.

Црквени одбор задржава себи право избора подузимача.

У Десци 8. (21.) децембра 1907.

Шандор Љ. Старчевић
председник.

Јован Гавриловић
парох и пр. перовођа.

1630 2—3

ОРИГИНАЛНО ПИЛЗАНСКО ПИВО

ПРВЕ

ПИЛЗАНСКЕ ДЕОНИЧАРСКЕ ПИВАРЕ

у Пилзну

ТОЧИ СЕ

у хотелу „Бела лађа“

у Новом Саду.

1519 2—20

МЕЊАЧНИЦА

1435 8—

НОВОСАДСКЕ ФИЛИЈАЛЕ

Пештанске Угарске Комерцијалне Банке

НОВИ САД господска улица број 12

купује и продаје по свагдањој дневној цени

Динаре ● ДУКАТЕ ● Доларе

као и сваковрсне стране новце вредносне хартије,

ЛОЗОВЕ.

За старе дукате плаћа највећу цену.

ТРГОВИНА СПЕЦЕРАЈА И ДЕЛИКАТЕСА

на мало и велико

ДРАГУТИНА НЕНАДОВИЋА

у Новом Саду, главна улица бр. 9.

1174 3—6

код „Лава“ 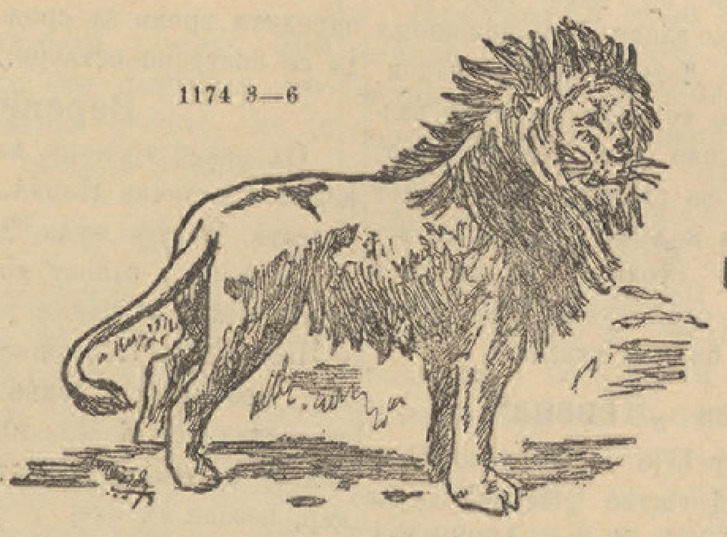 **код „Лава“**

Препоручује п. н. публици за предстојеће празнике изобилно снабдевену најбољу и свежу робу; као све врсти, **конзерве, сира, прашке шунке, разни кобасица ајвара, сардина, разне мариниране и сушене рибе.**

ЧИСТОГ БАГРЕНОГ МЕДА

Велики избор чоколаде, бонбона, колача за чај и компота. Најфинијег и најбољег

руског и кинеског ЧАЈА.

Зејтина јамајка рума, домаћег и француског коњака, све врсти ликера сремске старе шљивовице најбоље марке француског и домаћег шампањера, **из најбољих провинција — изврсног мађарадера, ризлинга, мушкателера, шато-палуђаја** као све врсти црног и белог вина за астал и разног десертног вина и т. д.

Примају се поручбине за разна ладна јела

(Aufschnitt) пикантне сосове, разне салате, рибе, пастете и ракове.

Надаље препоручује разноврсне и добре **каве, пиринча, бадема, лешњика, сувог грожђа, ораха, шљива**, и све врсте разног воћа

велики избор за поклоне

корпа, за деликатесе ђрдинето корпа, бомбониера; све уметнички аранжирано у свакој величини и цени.

Главно отоваришта свих минерални вода.

Сваки дан фришке пржене каве.

Врло ниска послуга под сопственим надзором.

Велико отоваришта фрапте

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.